

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:

PALÁNKA, Báró Gromon Dezső-utca 14 sz.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

Csernicsek Imre
Szerkeszti: Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:

Egész évre	6— K
Fél évre	3— K
Amerikába egész évre	8— K

NYILTÉR sora 30 fillér.

Hogy bánjunk a sebesültekkel?

Érdekes átiratot küldött a temesvári hadtestparancsnokság Cicatricis Lajoshoz, Szeged város főispánjához. A hadtestparancsnokság átirata ápolás alatt álló sebesült katonákkal foglalkozik és úgy találja, hogy a sebesültek ápolása körül szigorubb intézkedéseket kell életbe léptetni.

Minden öket megillető együttérzés mellett is — mondja a hadtestparancsnokság — nyomatékosan fell kell felhívnom a főispán ur figyelmét a nagy, elkényeztető részvét veszélyeire. A sebesültek első sorban is katonák, akiknél a feltétlen fegyelem iránti érzéknek a kórházban sem szabad hiányozni, mert felgyógyulva, újra a harc vonalba kell menni s ott csak a legszigorubb katonai fegyelem által lehetővé tett — nehéz szolgálatokat folytatniok kell. Fegyelmzetlen, elpuhult katonákkal nem lehet győzelmet aratni. A lábadozás ideje ennél fogva nemcsak szórakozásra, hanem a fegyelem és a katonai ismeretek megszilárdítására is fordítandó, annál is inkább, mert a sebesültek nagy része tartalékos és népfőlkelő, akik kevésbbé ismerik a rendszabályokat. A katonai szellemet, a kötelesség ama örömteljes érzését, hogy a csapatokhoz minél előbb bevonuljanak, fentartani becületbeli, hazafiúi kötelessége minden látogatónak s mindazoknak, akik a kórházban segédkeznek. A kórházat elhagyó gyógyultak lelkesedéssel kell onnét a zászló alá vonulniok.

Igen érdekes a hadtestparancsnok átiratának az a része, amely több tiszteletr inti a sebesülteket az ápolónókkal és a közönséggel szemben. A figyelmeztetés így hangzik:

Egyáltalán oda nem illőnek és süketlennek tartom azt, hogy a sebesültek minden fajtája, különösen az önkéntes betegápoláshoz tartozó nők

előtt csak alsóruhában üldögél, vagy az ablakba fekszik és az utcán arra haladókat megszólítja. Itt katonai rendnek kell érvényesülni. A sebesültek olvasmányaira, valamint a tárgyalgás szellemére a legnagyobb figyelmet kell fordítani.

Az átirat végül elismeréssel emlékszik meg azokról a hölgyekről, akik önfeláldozó ápolónői munkát végeznek.

— Nagyon is kívánatos, — hangsúlyozza az átirat, — hogy az egészségügyi katona durva, gyakorlatlan kezét, az önfeláldozó betegápolás szeretetteljes jóleső kezelése váltsa fel.

A temesvári hadtestparancsnokság átiratát a főispán közölte a Vörös Kereszt vezetőségével, amely gondoskodik róla hogy minél szélesebb körben nyilvánosságra hozassék.

Hirek.

A népfőlkelők szíve. Egy Pribojban hadiszolgálatot teljesítő népfőlkelő írja a következő sorokat: A szerb határ mellett örkődik a szerb hordák betörései ellen a többek közt egy népfőlkelő ezred százada, amely csupa családös népfőlkelőből áll. A derék népfőlkelő, akik valamennyien Győr, Veszprém és Komárom megyék, összesen ezertizennyolc gyermek apái. A napokban felhívás érkezett a századparancsnokhoz a sarajevo hadtestparancsnokságtól, hogy a harcban elesettek családjai részére a tisztek körében gyűjtést rendezzen. Meghallották ezt a népfőlkelő, akik ezertizennyolc gyermeket hagytak otthon és nyomban önként száz koronát ajánlottak föl. Az altisztek öt-öt koronát, az őrmester 10 koronát irt alá a gyűjtőívén. A tisztek adományával ez a század kétszázharminc koronát juttatott a csatatéren elesett bajtársak fölségélyezésére. Ebben a jótékony-ságban a legmeghatóbb az, hogy a derék népfőlkelő abból az általuk tíz fillérenként összegyűjtött alapból adták a száz koronát, amelyet a századparancsnok kezdeményezésére karácsonyfára gyűjtöttek.

— **A gavallér orosz őrnagy.** Csernovicban véget ért az oroszok pünkösdi királysága. Pedig amikor

bevonultak a városba, nyomban úgy intézték a dolgaikat, mint akik legalább is egy életre akarnak ott be rendezkedni. A tisztek kaszinót alapítottak, amelybe lassankint meghívták a városban maradt intelligens elemeket is. Később körülnézték a társadalomban azzal a cézzal, hogy egy-egy uriházban barátságos meleg otthont biztosítsanak maguknak. Az egyik őrnagynak csakhamar sikerült is ismeretséget kötni egy előkelő fiatal özvegygel, akinek elhalt férje orosz származásánál fogva sűrűn megfordult Varsó-urikörében. A bájos külsejű hölgy kénytelenségből és látszólag szivesen fogadta az őrnagy látogatásait, aki ily alkalomra észrevette, hogy a háziasszony cselmegéül fogyasztja a frissen szedett diót. A már deresedő tiszt gondolt egyet és merészet. Kedveskedni akart a szép özvegynek és másnap egy hatalmas papiroszacskóval állított be.

— Mit hoz, őrnagy ur? — kérde kíváncsian a háziasszony.

— Friss diót hoztam a nagyságos asszonynak.

— Óh, milyen figyelmes. És már mind fel is van törve! Nem is hittem, hogy ennyi türelme legyen egy hivatasos katonatisztnak.

— Semmi az egész. Nem is kinlődtam vele. Tudja, nagyságos asszonyom, van egy tatárszármazású kutya mosóm. Olyan fogai vannak a gazembernek, akárcsak egy komondornak. Alig egy negyedóra alatt fölharapta valamennyit.

A szond-hódsági helyiérdekű vasút, amely a baja-apatin-szondi vonal folytatását fogja képezni, minden tekintetben elő van készítve úgy, hogy a háboru befejezte után a Gfrerer, Schoch és Groszmann cég a vasut építését haladéktalanul megkezdji.

Jó emberek! A téli háboru borzalmai ellen katonáinknak prémre van szükségük. A kinek van, küldjön e címre: Hadsegélyező hivatal, Budapest, Váci-utca 38. A posta ingyen szállítja. De át lehet adni továbbítás végett a helyi bizottságnak is vagy a közszégi előljárásnak.

Megásta az öccse sírját. Báország egyik kicsiny falujába valahonnan Szerbiából levelet hozott a tábori posta. Az egyszerű írás megkapó adalékkal szolgál azokhoz, a nagy néma tragédiákhoz, amelyeket a háboru produkál. Így szól a levél:

Édes szülő Anyám!

Tudatom, hogy egészséges vagyok és az elküldött téli ruháknak nagy hasznát veszem. Nekem nem volna semmi bajom, de nagy szomorúság ért tegnap. A rajvonalban együtt voltunk. Szegény Pista öcsémet ép a fején találta egy szber golyó. Mindjárt meghalt. A szerbek nem sokáig lövöldöztek és én jelentettem a százados urnál, hogy Stefán Sz. halva fekszik. Kapitány ur megengedte, hogy külön temessem el. Sirt ástam a domboldalon négy szilvafa között és odatemtem szegény testvéremet. Keresztet is csináltam, ráírtam a nevét magyarul is, németül is. Ott nyugszik most. Imádkozzon érte is édes anyám, meg én értem is. Csókolja szeretettel hí fia — János.

Káplárból zászlós lett a harcz-törén. Szegedről jelentik: Volk József szegedi 46. gyalogezredbeli zászlós mint egyéves önkéntes káplár vett részt a Sary-Sambor melletti ütközetekben, a hol husz főből álló kis csapatával egyik ottani hegycsucson nagyobb orosz tulerőt megfutamított, az ellenségtől hat ágyút és három gépfegyvert elvett és számos foglyot ejtett. Hősi magatartásáért ott, a sereg arczéle előtt nevezték ki zászlóssá, felterjesztették a vitézségi éremmel való kitüntetésre és alkalmat adtak neki, hogy vitézi cselekedetéről személyesen tehessen jelentést József királyi herczegnek. Volk József most két lőtt sebbel betegen fekszik a szegedi kórházban, a hol menyaszonya ápolja.

A trónörökös és a haldokló százados. Bécsből írják: A Korrespondenz Wilhelm ő felsége és Károly Ferencz József királyi herczeg egy nemesszivü aktusát hozza nyilvánosságra. A bécsi sebesültkórházak egyikében a halállal küzd egy súlyosan sebesült százados. Egy tiszt, kinek neje kórházban ápolónői szolgálatot teljesít, Károly Ferencz József királyi herczeg elé terjesztette azt a kérel-

met, intervenáljon ő felségénél, hogy a haldokló százados, ki hősi harczban sebesült meg kitüntetésbe részesüljön. A királyi herczeg még ugyanezen a napon ő felsége elé terjesztette a kérelmet, a ki myomban intézkedett, hogy a századost a hadi ékítménnyel diszített katonai érdemkereszttel tün-

tessék ki. A királyi herczeg haladéktanul értesítette a kérvényezőt a kérelem eredményéről és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a századost azonnal értesítsék a kitüntetéséről. Másnap reggel pedig a katonai iroda egy tisztje jelent meg a kórházban és átadta a kitüntetést.

Ha vége jó, minden jó.

Vigjáték 2 felvonásban.

Blunt milliomos fiával, Freddie Newportban tölti szabad-ságidejét és ugyanabban a hotelben bérel lakást, amelyben özvegy Prestonné leányával, Helénnel lakik. A fiatalok Helén és Fred jegyesek és most együtt akarják eltölteni a nyarat.

Blunt, aki özvegyember, szintén kedvet kap a házasságra és megkéri Prestonné kezét, aki azonban olyanféle ígéretet tesz csak, hogy »talán, majd ha a gyerekek megházasodtak.«

A közelgő házasság elé azonban sulyos akadályok gördülnek. Egy szélhámos pár érkezik a fürdőhelyre, akik álnév alatt — a nő Peri Iréne »színésznőnek«, a férfi »Gagine grófnak« mutatkozik be — szeretnék elcsavarni a gazdag örökösök fejét, hogy a pénzt maguknak kaparinthassák meg. Fred hamarosan bele is szeret a szép »színésznőbe« és Helénnek is igen megtetszik a csinos »gróf« ur. Szépen megegyeznek hát, hogy eljegyzésüket fölbontják és ezen elhatározásukat közlik szüleikkel. A szülőknek persze nem nagyon tetszik ez az elhatározás, különösen Blunt ur bosszarkodik nagyon, mert hát így az ő szép terve is füstbe menne. Addig addig gondolkodik, míg pompás ötlete támad, hogy hogyan fogja kikúrálni a szerelmeseket egymásból.

Mivel nagyon meleg van, ajánlatot tesz a fiataloknak, hogy menjenek vele jachtkirándulásra. A tervbe természetesen mindenki örömmel egyezik bele. A kirándulás nagyon szépnek indul. A nap pompásan eltelt, végre jó késő este mindenki elvonult lefeküdni. Iréne és a »gróf« ur is visszavonultak kabinjaikba és elkészítették éjjeli toilettetjeiket. Ezt várta csak Blunt. Amint mindenki pihenésre hajtotta fejét, egy horoggal ügyesen kiszedte a szélhámos pár szépségét — már mint a parókákat, hamis fogakat stb. Aztán fellármázott mindenkit és kikiabáltatta, hogy a hajó süllyedni kezd. A megrémült emberek semmivel sem törődve szaladtak ki kabinjaikból és Helén és Fred most maguk előtt láthatták »jöv endőbelijeiket« úgy amilyenek azok valójában. A kiábrándulás tökéletes volt. Helén és Fred ismét egymásra találtak és boldogan nyujtják egymásnak kezöket, Blunt ur pedig Prestonné karján ünnepi győzelmét.

AZ APOLLÓ SZÍNHÁZBAN
 1914. nov. 1-én.

XXXI-ik magyar királyi jótékony célú államsorsjáték

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítani. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200,000 K készpénzben.

Továbbá:

1 főnyeremény	30,000 K készp.	20 nyer á 200 K	4000 K készp
1 „	20,000 „	40 „ á 150 „	6000 „ „
1 „	10,000 „	100 „ á 100 „	10000 „ „
1 „	5,000 „	200 „ á 50 „	10000 „ „
5 nyer á 1000 K	5,000 „	2500 „ á 20 „	50000 „ „
5 nyer á 500 K	2,500 „	12000 „ á 10 „	120000 „ „
10 nyer á 250 K	2,500 „	14885 nyer. össz.	475,000 „ „

Huzás visszavonhatatlanul 1914. évi december hó 9-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.
 Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságától Budapest (Vámpalota) portamentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytyűzsdében és váltó-üzletben. Játéktervet kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Ingyen
ADUNK HASZNÁLTRA
 MŰVÉSZI KIVITELŰ ÜZLETI
 DE FŐRESEMTERES LÚFANCI
TAKAREKPERSELYT
 BÁRKINEK.

Inyon
PESTMEGYEI TAKAREKPENZTÁR R.T.
 BUDAPEST, IV. KÖTŐ UTCA 8.

VASARNAPI ÚJSÁG

Minden újonnan
 belevételező
 ingyen kapja a
 Vasárnapi Újság
 díszes karácsonyi
 albumát.

Előfizetésre a közönség részére
 a Budapesti Vasárnapi Újság
 kiadása, 10. sz. útján, 10. sz. utca, 10. sz. sz.
 Budapest, 10. sz. utca, 10. sz. sz.

NAGYENYED-en
 Alsófehérszék
 lebet beszélni
 kilógástalan minőségű
 Gyümölcsfaanyagokat
 Gyümölcs és Sétányfákat
 Sima gyökeres és oltott
SZŐLŐVESSZŐKET.
 Ajángyezéket ingyen küldenelek

FISCHER és Társai
 faiskolák és szőlőültvénytelepek
 Tulajdonosok: ifj. AMBROSI M. és FISCHER L. örökössei.

**EREDETI BENZ
 CSÉPLŐKÉSZLETEK**

**BENZIN-
 LOKOMOBIL**

ÁLLÓ ÉS FÉKVŐ RENDSZERŰ, TELJES
 JÓTÁLLÁSSAL. :: KEDVEZŐ FIZETÉSI
 FELTÉTELEK. :: ÁRJELEZÉK INGYEN.

**BENZ MAGYAR AUTOMOBIL-
 ÉS MOTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.**

BUDAPEST, KÖZPONT-V. KERÜLET,
 DOBÓTYA-UTCA 9. SZÁM. :: GYÁR:
 VII. KERÜLET, ILKA-UTCA 31. SZÁM.

CSERNIGSEK IMRE
 könyvnyomdájára

P A L Á N K A
 Templom utca 14.
 Polgári iskolával szemben.

Elvállal mindennemű üzleti és
 irodai nyomtatványokat

**jutányos
 áron !**

EREDETI **BENZ**
CSEPLŐKÉSZLETEK

**BENZIN-
LOKOMOBIL**

ÁLLÓ ÉS FEKVŐ RENDSZERŰ, TEL-
JES JÓTALLASSAL, KEDVEZŐ FIZE-
TÉSI FELTÉTELEK, ARÉNYGYZ, INGYEN

**BENZ MAGYAR AUTOMOBIL-
ÉS MOTORGYÁR RÉSZV. TÁRS.**

BUDAPEST, KÖZPONT V., DOROTTYA-
UTCA 9. TELEFON: 168-76 ÉS 23-24.

Aki a Kathreiner-féle Kneipp malátakávéét még nem ismeri, vegyen most rögtön egy csomaggal és próbálja meg.

Ezen már 23 év óta általánosan kedvelt és a legjobbnak elismert ital előállítására új nagy gyár épült. A legmodernebb gépek és műszaki berendezések segítségével a 'valódi Kathreiner' előállítására szolgáló híres Kathreiner-féle eljárás még tökéletesbedett.

A Kathreiner mindig a legjobb ital volt, most azonban a babkávéhoz teljesen hasonló ízénél fogva önmagát is felülmúlta.

Fűszeres, kiadós, tápláló s emellett egészséges és olcsó: ez a valódi Kathreiner.